

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 10Co/24/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1712214009
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ayše Pružinec - Erenová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1712214009.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ayše Pružinec Erenovej a členov senátu JUDr. Ľuboša Sádovského a JUDr. Romana Majerského v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova ul. č. 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: L. Č., Z.. XX. XX. XXXX, B. V., o zaplatenie istiny 52,13 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Pezinok zo dňa 18. apríla 2017, č. k. 4C/185/2013 - 97, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1.

Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 42,48 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 08. 10. 2016 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, žalobu vo zvyšku zamietol a žalobcovi priznal nárok na pomernú časť náhrady trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 261 ods. 6 písm. d), § 273 ods. 1, § 365 veta prvá, § 497, § 708 ods. 1, 2, § 710 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, § 48 ods. 1, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 54 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 457 Občianskeho zákonníka a vecne tým, že žalovaná je v dôsledku odstúpenia od zmluvy o bežnom účte povinná vydať žalobcovi majetkový prospech v sume 42,48 eur, avšak vo zvyšku istiny 9,65 eur žalobu zamietol ako nedôvodnú, nakoľko nemá právny základ v občianskoprávnej úprave odstúpenia od zmluvy. Uviedol, že dňa 15. 10. 2010 uzavrela žalovaná ako majiteľka účtu so žalobcom ako bankou (pred zmenou obchodného mena Dexia banka Slovensko a.s.) písomnú zmluvu, ktorou sa banka zaviazala dňom 15. 10. 2010 zriadiť pre majiteľa účet Č.. XXXXXXXXXXXX V. F. Q., K. Ú.: V. Ú. V. a súčasne v tento deň aj zmluvu o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, predmetom ktorej bol záväzok banky dňom 15. 10. 2010 zriadiť pre majiteľa účet Č.. XXXXXXXXXXXX V. F. Q., K. Ú.Č.: J. H. Ú. s povolením denného limitu 3.320 eur, pričom zmluvy boli uzavreté na dobu neurčitú. Poukázal na skutočnosť, že podľa čl. III. písm. T. bod 1. Všeobecných obchodných podmienok, ktoré boli súčasťou zmlúv, je banka oprávnená zriadiť klientovi povolené prečerpanie na účte po splnení podmienok stanovených bankou, ktoré závisia najmä od kreditných obrátov realizovaných na osobných účtoch klienta a pravidelnosti ich realizovania, a to v rámci maximálnej výšky limitu povoleného prečerpania na účte stanovenej bankou s tým, že povolené prečerpanie môže banka zriadiť na osobnom účte klienta v banke na základe uzatvorenia zmluvy o povolenom prečerpaní s klientom v súlade s podmienkami uvedenými v tejto časti článku III. Všeobecných obchodných podmienok, ale klient nemá právny nárok na zriadenie povoleného prečerpania. Uviedol, že podľa čl. III. písm. T. bod 3 Všeobecných obchodných podmienok, za zriadenie (prehodnotenie) limitu povoleného prečerpania je banka oprávnená zúčtovať si poplatky podľa sadzovníka a podľa čl. III. písm. T. bod 4., sa banka

zaväzuje poskytovať klientovi peňažné prostriedky do výšky limitu povoleného prečerpania, resp. do výšky limitu povoleného prečerpania zníženej o minimálny zostatok na účte v zmysle č. III. časti A. bodu 15. Všeobecných obchodných podmienok s tým, že klient sa zaväzuje splácať sumu čerpaných peňažných prostriedkov spolu s úrokmi priebežne a to kreditnými obratmi na účte, ako aj kedykoľvek v plnej výške na požiadanie banky. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že podľa čl. III. písm. T. bod 5. Všeobecných obchodných podmienok, sa úroky vypočítavajú len zo sumy čerpaných peňažných prostriedkov a za dobu ich skutočného čerpania, pokiaľ v tejto časti článku III. Všeobecných obchodných podmienok nie je uvedené inak s tým, že banka inkasuje úroky z účtu, na ktorom bol limit povoleného prečerpania povolený vždy k poslednému dňu kalendárneho mesiaca, pričom úroky sa stávajú súčasťou sumy čerpaných peňažných prostriedkov. Uviedol, že podľa čl. III. písm. T. bod 6. Všeobecných obchodných podmienok je úroková sadzba variabilná a podľa čl. III. písm. T. bod 6. je zverejnená v obchodných priestoroch banky a na internetových stránkach banky s tým, že podľa čl. III. písm. T. bod 10., je klient po zriadení limitu povoleného prečerpania povinný dodržiavať nasledovné povinnosti: neprekročiť výšku limitu povoleného prečerpania, zabezpečiť na účte dostatok peňažných prostriedkov na úhradu úrokov, poplatkov a ostatných záväzkov klienta podľa zmluvy, písomne oznámiť banke všetky zmeny svojich identifikačných údajov klienta, ako aj iné skutočnosti, ktoré by mohli ohroziť splácanie záväzkov klienta podľa zmluvy (napr. začatie trestného stíhania, nariadenie výkonu trestu, začatie exekučného konania), ihneď ako nastali, resp. sa o nich dozvie, pričom podľa čl. III. písm. T. bod 11., klient môže peňažné prostriedky čerpať priebežne počas celej doby trvania zmluvy, pokiaľ neporuší podmienky dohodnuté v tejto časti článku III. Všeobecných obchodných podmienok. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí uviedol, že podľa čl. III. písm. T. bod 13. Všeobecných obchodných podmienok, je zmluva uzatvorená na dobu neurčitú a zmluvný vzťah zaniká doručením odstúpenia od zmluvy bankou alebo klientom druhej zmluvnej strane za splnenia ďalších podmienok uvedených v bode 14. a 15. tejto časti článku III. Všeobecných obchodných podmienok, pričom podľa čl. III. písm. T. bod 13., zánikom zmluvného vzťahu dochádza k splatnosti všetkých záväzkov klienta voči banke vzniknutých z povoleného prečerpania. Poukázal na skutočnosť, že podľa čl. III. písm. T. bod 15. Všeobecných obchodných podmienok, má banka právo okamžite písomne odstúpiť od zmluvy a zároveň zrušiť limit povoleného prečerpania a žiadať okamžité splatenie čerpaných peňažných prostriedkov vrátane úrokov v prípade, ak klient porušuje podmienky uvedené v tejto časti článku II. Všeobecných obchodných podmienok, klient uvedie nepravdivú informáciu o tom, že nie je osobou s osobitným vzťahom k banke alebo iné nepravdivé informácie potrebné pre preverenie skutočnosti, či klient je alebo nie je takou osobou a podľa čl. III. písm. T. bod 16., nevysporiadaný debetný zostatok na účte po zániku zmluvy je banka oprávnená sankcionovať úrokom z omeškania ako pri nepovolenom prečerpaní účtu, ktorého výška je zverejnená v obchodných priestoroch banky a na jej internetovej stránke. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca listom zo dňa 01. 04. 2011, ktorého doručenie žalovanej v konaní netvrdil ani nepreukázal, oznamoval žalovanej debetný zostatok na účte Č.. XXXXXXXXXXXX vo výške 21,11 eur a vyzval ju na doplnenie v lehote do 20 kalendárnych dní minimálne o výšku nepovoleného debetného zostatku spolu so sankčným úrokom vo výške 20 % p. a. v zmysle platného sadzobníka s tým, že podľa výpisu z osobného účtu č. XXXXXXXXXXXX žalobca ku dňu 29. 04. 2011 vykazoval debetný zostatok vo výške 39,26 eur, za obdobie od 30. 04. 2011 do 31. 05. 2011 po pripočítaní úrokov (- 0,67 eur), poplatku za Balík Výhoda (- 2,55 eur) a debetný zostatok vo výške 42,48 eur. Poukázal na skutočnosť, že žalobca listom zo dňa 17. 06. 2011, ktorého doručenie žalovanej v konaní nepreukázal, odstúpil od zmluvy o vedení účtu Č.. XXXXXXXXXXXX, vrátane k nemu sa viažucich služieb (napr. povolené prečerpanie, platobná karta) z dôvodu, že odo dňa 30. 10. 2010 na tomto účte vykazuje debetný zostatok, aktuálne vo výške 42,48 eur a žalovanú vyzval na zaplatenie tejto sumy v lehote do 3 dní odo dňa doručenia oznámenia s tým, že po uplynutí tejto lehoty bude účet zrušený. Súd prvej inštancie uviedol, že v zmysle ustálenej judikatúry sa vecnou legitimitáciou (aktívnou na strane žalobcu, pasívnou na strane žalovaného) rozumejú práva a povinnosti vyplývajúce z hmotného práva, ktorej nedostatok je daný vtedy, ak žalobcovi nenáleží ním v konaní tvrdené hmotné právo, teda v konaní musí byť preukázané, že žalobca je nositeľom tvrdeného práva (v tomto prípade na zaplatenie peňažnej pohľadávky) a žalovaný nositeľom tvrdenej povinnosti, zodpovedajúcej žalobcovmu právu, pričom rozsah dôkazného bremena, t. j. okruh skutočností, ktoré konkrétne musí účastník preukázať, zásadne určuje hmotnoprávna norma, ktorá je na sporný prípad aplikovaná a odtiaľ tiež vyplýva, kto je nositeľom dôkazného bremena, t. j. kto z účastníkov je povinný stanovený okruh skutočností preukázať. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 MCdo 6/2010 zo dňa 22. 09. 2010, podľa ktorého v konaní o zaplatenie dlhu z určitej zmluvy má veriteľ (žalobca) povinnosť bremeno tvrdenia, že s dlžníkom (žalovaným) uzavrel zmluvu, že na jej základe poskytol dlžníkovi určité plnenie a že dlžník za toto plnenie neposkytol riadne a včas dohodnutú náhradu (odplatu), pričom na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce

tvrdené skutočnosti, teda žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno preukázať uzavretie zmluvy a poskytnutie plnenia podľa nej a pokiaľ sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca uniesol dôkazné bremeno tvrdenia ako aj bremeno dôkazu. Uviedol, že žalobca preukázal uzavretie zmluvy o bežnom účte so žalovanou v zákonom stanovenej písomnej forme, ako aj o povolenom prečerpaní na bežnom účte zo dňa 15. 10. 2010 a čerpanie žalovanou z tohto účtu, ktorý vzťah sa následne spravoval príslušnými ustanoveniami upravujúcimi zmluvu o úvere, ďalej že žalobca od tejto zmluvy odstúpil v súlade s dohodou strán podľa čl. III. písm. T. bod 15. Všeobecných obchodných podmienok, čím zmluvný vzťah zanikol a žalovanej vznikla povinnosť vydať v zmysle citovaného ustanovenia žalobcovi majetkový prospech vo výške ku dňu odstúpenia od zmluvy, teda vo výške 42,48 eur, avšak vo zvyšku istiny 9,65 eur sankčných úrokov v zmysle čl. III. písm. T. bod 16. Všeobecných obchodných podmienok, žalobu ako nedôvodnú, nemajúcu právny základ v občianskoprávnej úprave odstúpenia od zmluvy (ex tunc), zamietol. Súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie publikované pod R 27/1977, že úroky z omeškania možno žalobcovi priznať iba od času, kedy sa dlžník dostal do omeškania, keďže v Občianskom zákonníku pri nároku na náhradu škody nie je ustanovený čas plnenia, treba v zmysle citovaných ustanovení vychádzať z toho, že škodca je povinný nahradiť škodu prvý deň po tom, čo ho veriteľ požiadal o splnenie, ak nedošlo požiadanie dlžníkovi skôr, treba za kvalifikované požiadanie považovať žalobu; dňom zročnosti pohľadávky uplatnenej v žalobe nebude deň nasledujúci po podaní žaloby, ale deň po doručení tejto žaloby žalovanému. Uviedol, že pokiaľ sa žalobca v konaní domáhal aj zaplatenia príslušenstva zo žalovanej sumy, v konaní nepreukázal doručenie kvalifikovanej výzvy veriteľa na plnenie žalovanému, preto s poukazom na § 563 Občianskeho zákonníka, ako aj citované rozhodnutie, priznal žalobcovi nárok na zaplatenie príslušenstva z priznanej sumy 42,48 eur až odo dňa, nasledujúceho po doručení žaloby žalovanej dňa 08. 10. 2016 do zaplatenia vo výške 5 % ročne určenej podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v platnom znení s tým, že lehota na plnenie je podľa § 232 ods. 3 C. s. p. 3 dni odo dňa právoplatnosti rozsudku. Výrok o trovách konania odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 2 C. s. p. a vecne čiastočným úspechom žalobcu s tým, že o výške náhrady rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2.

Proti tomuto rozsudku, vo výroku ktorým súd prvej inštancie žalobu vo zvyšku zamietol, podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p.) a v súlade s ust. § 388 C. s. p. navrhol rozsudok v napadnutej časti zmeniť, žalobe v plnom rozsahu vyhovieť a priznať náhradu trov konania. Poukázal na ust. § 48 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a Časť U. bod 16. Všeobecných obchodných podmienok účinných ku dňu odstúpenia od zmluvy a uviedol, že zánikom zmluvného vzťahu dochádza k splatnosti všetkých záväzkov klienta voči banke vzniknutých zo služby povoleného prečerpania s tým, že Občiansky zákonník umožňuje zmluvne dohodnúť, že zmluva sa odstúpením nezrušuje od počiatku, pričom uvedenú možnosť dohody odlišnú od zákona Všeobecné obchodné podmienky vo vyššie uvedenom ustanovení reflektujú, keďže stanovuje, že zmluva sa v prípade odstúpenia zrušuje odo dňa doručenia odstúpenia a zároveň, že klient a banka si navzájom pred zánikom zmluvy musia vysporiadať svoje vzájomné záväzky z nej vyplývajúce a pokiaľ klient uvedené záväzky nevyrovná, banka je oprávnená pristúpiť k ich vymáhaniu. Žalobca v odvolaní uviedol, že v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou nemôžu odchyliť od zákona v neprospech spotrebiteľa a dôsledky odstúpenia od zmluvy upravené v spotrebiteľskej zmluve nemôžu byť pre spotrebiteľa nevýhodnejšie ako dôsledky podľa Občianskeho zákonníka, a nakoľko Občiansky zákonník dohodu o účinkoch odstúpenia od zmluvy umožňuje, takáto dohoda nemôže odporovať zákonu alebo dobrým mravom a určite nemá za následok zhoršenie postavenia spotrebiteľa. V tejto súvislosti poukázal napríklad na ust. § 6 ods. 1 zákona č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého, ak spotrebiteľ uplatní svoje právo na odstúpenie od zmluvy na diaľku, je povinný zaplatiť dodávateľovi iba za finančnú službu skutočne poskytnutú v súlade so zmluvou na diaľku, a ak sa táto finančná služba začala poskytovať po predchádzajúcom súhlase spotrebiteľa, pričom odplata musí byť primeraná rozsahu poskytnutej finančnej služby, nesmie mať charakter sankcie a spotrebiteľ je povinný ju zaplatiť bez zbytočného odkladu. Uviedol, že z citovaného ustanovenia vyplýva, že právo veriteľa na odmenu v prípade zrušenia zmluvy na základe odstúpenia od zmluvy nie je v rozpore s ochranou spotrebiteľa a nie je ani špecifickou zmluvnou podmienkou, ktorú by uplatňoval z dôvodu zvýhodnenia svojho postavenia na úkor spotrebiteľa, preto aj v prípade zániku zmluvy na základe odstúpenia od zmluvy jednou zo zmluvných strán, banka má nárok na odplatu za poskytnuté služby.

Žalobca v odvolaní poukázal na skutočnosť, že v podmienkach odstúpenia od zmluvy o bežnom účte, je finančnou službou, ktorú banka klientovi poskytovala, vedenie platobného účtu a služba umožnenia prekročenia, za ktoré má veriteľ nárok na odplatu tvorenú poplatkom za vedenie účtu a poplatku za prostriedky poskytnuté formou prekročenia. Uviedol, že odplatu za úver formou prekročenia sú práve dohodnuté zmluvné úroky, pričom v zmysle § 18 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch sa na prekročenie vzťahujú ustanovenia o najvyššej prípustnej výške odplaty podľa Občianskeho zákonníka a v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Poukázal na skutočnosť, že odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis, keď v zmysle § 1 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri ich poskytnutí s tým, že pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve. Uviedol, že zmluva o bežnom účte je zmluvným typom upraveným v Obchodnom zákonníku, v zmysle ktorého účinky odstúpenia od tejto zmluvy nastávajú ex nunc, t. j. zmluva zanikne doručením odstúpenia druhej zmluvnej strane, pričom v zmysle § 711 ods. 1 Obchodného zákonníka za vykonanie platieb je banka oprávnená požadovať úhradu nákladov s tým spojených s tým, že v zmysle § 33 ods. 4 zákona o platobných službách, ak ide o pravidelne účtované poplatky za platobné služby, používateľ platobných služieb je povinný uhradiť poskytovateľovi platobných služieb len ich pomernú časť prislúchajúcu do skončenia platnosti rámcovej zmluvy a v zmysle § 714 ods. 1 Obchodného zákonníka zo zostatku účtu platí banka úrok. Žalobca poukázal na skutočnosť, že všetky uvedené ustanovenia slúžia na zachovanie právnej istoty v právnych vzťahoch pri vedení bežného účtu a poskytovaní platobných služieb viazaných na tento účet.

3.

Žalovaná, ktorej bolo odvolanie žalobcu doručené dňa 08. 12. 2018 (fikcia doručenia), sa k nemu nevyjadřila.

4.

Odvolací súd preskúmal vec viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1 C. s. p. (zák. č. 160/2015 Z. z. účinný od 01. 07. 2016, Civilný sporový poriadok), túto prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p.) a rozsudok verejne vyhlásil dňa 30. mája 2019 podľa § 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 C. s. p., viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C. s. p.), pričom o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu upovedomené zákonným spôsobom.

5.

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalobu žalobcu v časti o uloženie povinnosti žalovanej zaplatiť sankčný úrok v sume 9,65 eur zamietol, potvrdil, pretože je vecne správny, nakoľko súd prvej inštancie vo veci samej riadne zistil skutkový stav, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 ods. 1 C. s. p.) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite odôvodnil (§ 220 ods. 2 C. s. p.).

6.

K tvrdeniu žalobcu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo, ak

síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo, ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V posudzovanej veci s odvolaním sa na obsah už uvedeného odôvodnenia, odvolací súd považuje skutkové zistenia súdu prvej inštancie za úplné a ich právne posúdenie súdom prvej inštancie za správne.

7.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvej inštancie, ktorý nárok žalobcu na zaplatenie sankčného úroku v sume 9,65 eur napadnutým rozsudkom zamietol z dôvodu, že žalobcovi po odstúpení od Zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb listom zo dňa 17. 06. 2011 (č. I. 13 spisu), sankčný úrok z omeškania pri nepovolenom prečerpaní účtu v zmysle čl. III. písm. T. bod 16. Všeobecných obchodných podmienok, nepatrí a žalovaná je povinná vydať žalobcovi iba majetkový prospech (debetný zostatok) ku dňu odstúpenia od zmluvy.

8.

Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd uvádza, že charakteristickým znakom spotrebiteľskej zmluvy je jej uzatváranie vo viacerých prípadoch a skutočnosť, že spotrebiteľ neovplyvnil obsah zmluvy podstatným spôsobom. Spotrebiteľskou zmluvou je teda zmluva uzatváraná s väčším počtom spotrebiteľov za totožných podmienok a tieto podmienky sú vopred určené dodávateľom, pričom spotrebiteľ ich obsah nemôže ovplyvniť. Spotrebiteľskou zmluvou je v zmysle uvedeného akákoľvek súkromnoprávna zmluva s uvedenými znakmi a to bez ohľadu na to, či je upravená Občianskym zákonníkom, Obchodným zákonníkom, alebo iným osobitným zákonom.

9.

Zákonom č. 568/2007 Z. z. bolo ustanovenie § 52 Občianskeho zákonníka uvedené do súladu s požiadavkami Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a zmenené tak, že za spotrebiteľskú zmluvu sa považuje každá zmluva, bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzaviera dodávateľ so spotrebiteľom, pričom účelom smernice bolo poskytnúť ochranu spotrebiteľom v členských štátoch vo vzťahu k spotrebiteľským zmluvám, ktoré sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Pri výklade ustanovení o spotrebiteľských zmluvách treba vychádzať z tohto účelu s tým, že hlavným kritériom pri posudzovaní povahy právneho vzťahu je postavenie účastníkov zmluvy, teda, že na jednej strane stojí dodávateľ a na strane druhej spotrebiteľ.

10.

Súd prvej inštancie preto dospel k správne právnemu záveru, že v prejednávanej veci došlo dňa 15. 10. 2010 k uzavretiu Zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb upravenej v § 708 a nasl. Obchodného zákonníka, obsahom ktorej bola aj zmluva o zriadení rastového osobného účtu, ktorá bola svojou povahou zmluvou spotrebiteľskou, nakoľko právny predchodca žalobcu vystupoval ako dodávateľ, t. j. ako osoba, ktorá pri uzavieraní a plnení zmluvy konala v rámci svojej podnikateľskej činnosti a žalovaná vystupovala ako spotrebiteľ, t. j. ako osoba, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Zmluva o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb zo dňa 15. 10. 2010 mala vopred vypracovaný predmet plnenia, pričom neexistujú žiadne pochybnosti o tom, že predmetná zmluva o bežnom účte má podobu klasickej formulárovej zmluvy, ktorej typickým znakom je, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení vzhľadom na formulárovú predtlač, pričom všeobecné obchodné podmienky sú priamo prílohou zmluvy o bežnom účte.

11.

Zmluva o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb zo dňa 15. 10. 2010 napriek tomu, že zmluva o bežnom účte (§ 708 Obchodného zákonníka) patrí k absolútnym obchodným zmluvám a spravuje sa ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu jej účastníkov (§ 261 ods. 3 Obchodného zákonníka), je nepomenovanou zmluvou v zmysle § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy, pričom ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré zachovávajú právo zo sankcií aj napriek ich zrušeniu s účinkami od vzniku zmluvy jej odstúpením, nesporne

zhoršujú postavenie spotrebiteľa, pretože spotrebiteľa zaväzujú nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka, resp. Obchodného zákonníka v dôsledku odstúpenia od zmluvy.

12.

Odvolačí súd považuje za potrebné uviesť, že v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, účinného v čase odstúpenia od predmetnej zmluvy žalobcom dňa 27. 06. 2011, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Systematickým výkladom tohto ustanovenia je dostatočným spôsobom odôvodnený záver, že na účely posúdenia odstúpenia pri spotrebiteľskom právnom vzťahu sa prednostne použije právna úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku, pričom nastúpený trend ochrany spotrebiteľa v uvedených prípadoch potvrdil aj zákonodarca novelizáciou § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (pripojením tretej vety), podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keby sa inak mali použiť normy obchodného práva, pričom aplikáciu občianskoprávnej úpravy o odstúpení od zmluvy v absolútnych obchodnoprávných zmluvách majúcich spotrebiteľský charakter odobril aj Ústavný súd SR v uznesení zo dňa 19. júna 2013, ktorý takýto postup neoznačil za ústavne nekonformný.

13.

Súdny dvor EÚ výkladom smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách stanovil zásadné pravidlo pre kvalifikáciu zmluvnej podmienky za nekalú, ak sa odkláňa od dispozitívnych noriem zákona v neprospech spotrebiteľa (napr. C-415/11, AZIZ), keď „Článok 3 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „značná nerovnováha“ ku škode spotrebiteľa treba posúdiť na základe analýzy vnútroštátnych právnych predpisov uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami s cieľom posúdiť, či a prípadne v akej miere, je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie, než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. ... na účely určenia, či dôjde k nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery (dobrej viery - neoficiálny preklad)“, treba preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s dotknutou podmienkou po individuálnom dojednaní“.

14.

Zákonodarca opakovane pristúpil k regulácii úverových (záväzkových) vzťahov a oficiálne sa kritizuje nadmerný nárast zadlženia obyvateľstva z týchto vzťahov, keď z dôvodovej správy k novele nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., vykonanej nariadením vlády SR č. 586/2008 Z. z. vyplýva, že „Cieľom predkladaného návrhu je docieľiť vyváženú právnu úpravu v oblasti sankcií, a tak zamedziť jednej z foriem úžerných praktík v spotrebiteľských veciach. Reaguje sa na sofistikovanejšie a oveľa nebezpečnejšie úžerné praktiky, pri ktorých sa síce nedojednávajú vysoký úrok za poskytnutie peňažných prostriedkov, ale cez množstvo zmluvných pokút a iných sankcií sa ospravedlňuje neprímeraný nárast výšky pohľadávky. Podľa článku 8 Smernice Rady 93/13/EHS z 05. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, môžu štáty prijať prísnejšie opatrenia za účelom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa. Navrhovaná právna úprava bez ujmy pre dodávateľa zabezpečuje jednoduchšie, ale predovšetkým jednotnejšie pravidlá pri sankciách spojených s porušením záväzku spotrebiteľa, keď spotrebiteľské vzťahy nesmú byť zdrojom neprímeraných ziskov...“.

15.

Z dikcie ustanovenia § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zároveň vyplýva, že v prípade duálnej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije Obchodný zákonník, ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave zhoršilo, pričom citované ustanovenie je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a znamená, že strany si v spotrebiteľských zmluvách nemôžu dojsť dojednania zmluvné podmienky odchyľne od Občianskeho zákonníka v neprospech

spotrebiteľa. Dôsledky odstúpenia od zmluvy, tak ako si ich na základe formulárovej zmluvy vymienil žalobca, bezpochyby zhoršujú postavenie spotrebiteľa oproti právnej úprave odstúpenia od zmluvy obsiahnutej v Občianskom zákonníku, a preto takáto úprava nemôže žalovanú v pozícii spotrebiteľa zaväzovať.

16.

Z uvedeného preto vyplýva, že akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa, vrátane platenia úrokov, napriek ich zrušeniu popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc, postavenie spotrebiteľa zhoršuje s tým, že dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa Zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, dohodnutej medzi účastníkmi konania, sú nevýhodnejšie, ako dôsledky odstúpenia upravené v Občianskom zákonníku, pričom nemožno prehliadnuť skutočnosť, že je to práve žalobca, ktorý sa dobrovoľne rozhodol využiť ustanovenie o odstúpení od zmluvy, aj keď existujú iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzavretia a ktoré si účastníci dohodli (viď čl. V bod 2 Zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb o písomnom vypovedaní zmluvy zo dňa 15. 10. 2010). Odstúpením od zmluvy sa zmluva ruší od počiatku a momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z takéhoto vzťahu ako z bezdôvodného obohatenia podľa § 457 Občianskeho zákonníka.

17.

Vzhľadom na uvedené, dohoda, podľa ktorej má žalovaná ako spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania, prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti záväzku aj sankčné úroky za poskytnutie ako pri povolenom prečerpaní účtu do splatenia debetného zostatku na účte, spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa a predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v záväzkových (úverových) vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške skutočného prečerpania účtu.

18.

Odvolací súd už uviedol vyššie, že niet kogentnej úpravy o úrokoch popri úrokoch z omeškania. Zákon reguluje úroky za úver (záväzok) bez časovej úpravy, a preto dohoda o takýchto úrokoch je odklonom od dispoziívnej úpravy a je nielen v neprospech spotrebiteľa, ale vyvoláva hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany a zároveň sa takáto dohoda dostáva do rozporu aj s ustanovením § 3a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.

19.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvej inštancie uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku, spĺňajúcim všetky požiadavky ust. § 220 ods. 2 C. s. p., v ktorom sa aj správne argumentačne vysporiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, z dôvodu ktorého sa odvolací súd obmedzil na konštatovanie správnosti dôvodov rozsudku v napadnutej časti a ako vecne správny ho potvrdil podľa § 387 ods. 1 a 2 C. s. p.

20.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 262 ods. 2 C. s. p. tak, že žalovanej úspešnej v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

21.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 veta druhá C. s. p. v spojení s § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C. s. p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C. s. p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).